

Det tar tid innan en del misstag blir incidenter

juni 2022

Ett företag tog beslut om att sluta tillverka en kemisk produkt. Ett av de ingående ämnena var fosfortriklorid (PCl_3), som är ett giftigt och frätande ämne. Ledningarna till lagringstanken och processområdet rengjordes från PCl_3 . Några år senare upptäckte en operatör en läcka utomhus. Utredningen visade att läckan kom från en "tom" PCl_3 -ledning. Ingen person skadades och spillet sanerades.

Under röjnings- och spolningsaktiviteten för att stänga PCl_3 -anläggningen, missade någon att rensa eller spola den delen av ledningen. Det tog ett tag men ämnet korroderade den "tomma" ledningen och orsakade ett utsläpp.

Vi tänker på katastrofala incidenter som något som inträffar snabbt, som t.ex en explosion. Många allvarliga incidenter har emellertid inträffat månader eller t.o.m år efter att ett misstag har gjorts.

En operatör kan ha öppnat fel ventil av misstag, insett felet och stängt ventilen, men aldrig berättat det för någon. Passerade något ämne på den korta tiden? Vad som händer eller kommer att hända är svårt att förutspå, men det skulle kunna orsaka allvarliga problem.

Ett annat exempel: En underhållstekniker ska byta tätning på en pump. En felaktig tätning hämtas i förrådet och installeras. När pumpen tas idrift kan det ta tid innan den felaktiga tätningen fallerar. Den felaktiga tätningen kommer förmodligen att ha kortare livslängd än den korrekta.

Visste du?

- Vi är människor; vi gör misstag. Även välutbildade människor som piloter och astronauter gör misstag!
- Det finns två sorters misstag:
 - ♦ Att inte vidta den åtgärd som krävs eller göra den vid fel tidpunkt (fel genom utelämnande).
 - ♦ Att veta rätt sak att göra men välja att göra något annorlunda (fel vid genomförande).
- Säkerhetsbarriärer förhindrar processsäkerhetsincidenter. Det kan ta tid för alla barriärer att falla innan en incident uppstår.
- Men innan dess kan det finnas varningstecken på att barriärer har fallerat – ljud, lukter, droppar etc. Genom att titta efter och reagera på dessa varningssignaler kan man förhindra de stora incidenterna.

Vad kan du göra?

- När du utför en uppgift, oavsett hur enkel, följ instruktionerna. Om det finns osäkerhet eller fel, rapportera dem till din arbetsledare.
- Om du gör ett misstag när du utför dina uppgifter, rapportera det. Det är bättre att bli lite generad än att någon skadar sig.
- Titta efter varningssignaler. Läs gärna Beacon från september 2012, "Vad kan jag göra? Jag är bara en operatör", och december 2015, "Stanna! Titta! Lyssna!".
- När andra gör misstag, försök att förstå deras misstag så att du kan dra lärdomar från dem.
- När ni diskuterar andras misstag, skuldbelägg inte utan fokusera enbart på lärdomar och processförbättringar. Skuldbeläggning försämrar processsäkerhetskulturen. Det avskräcker andra från att rapportera problem, tillbud, fel och misstag, som kan utvecklas till allvarliga händelser vid något senare tillfälle.

Ett misstag nu kan orsaka en katastrof i framtiden !